

Trid. d. sess. 22. cap. 3. ubi Barbofa colligit Theologos de hac re tractantes, & advertit idem Card. de Lauræa d. disp. 29. n. 55. & n. 265.

30 Est tamen notatu dignum, quod in Missa in Festo Beatæ Virginis de septem Doloribus, quæ celebratur feria 6. ante Dominicam Passionis, in oratione secreta sic Ecclesia loquitur: *Offerimus tibi preces, & Hostias Domine Jesu Christe humiliter supplicantes.* Hostias autem offerre, est offerre Sacrificium, ut supra demonstratum est. Ergo etiam Christo, ut homini offertur: subdit enim ibi Ecclesia: *Meritis passionis tue,* quæ passio non in Christo tamquam Deo, sed tamquam homine consideratur.

31 Ex his comprehendere licet, quàm magnum fuerit facinus Hebræorum dæmonio sacrificantibus; de quibus scriptum est in Psalm. 105. *Ver. 37. & 38.* Quod immolaverunt filios suos, & filias suas demonibus, & effuderunt sanguinem innocentem, sanguinem filiorum suorum, & filiarum suarum, quas sacrificaverunt sculptilibus Chanaan. Videlicet, ponebant infantes suos in statua ærea Idoli Moloch; deinde igne sub ea accenso & igitia facta, pueruli cremabantur inexplicabili cruciati, consentientibus genitoribus eorum, ita sacrificium offerentibus Idolo, ac demoni, ut fufius scribunt Torniel. ad Mundi annum 3406. n. 2. Salian. ad annum 3139. n. 78. & ad annum 3406. n. 12. Nec non Lyran. & Abulen. & alii quos allegat Menochius in *Strepit. Centur. 4. cap. 59.*

32 Æqualis est impietas Syrygium; magorum, ac lamiarum, qui sacrificia offerunt Diabolo, illa enim enixè postulant ubi superbiam libras, ut legitur apud Delrium *Disquis. Magic. lib. 2. q. 16.* Quæcunq; in *Compend. Malefic. lib. 1. cap. 23.* & *Galp. Schortum in Physica Curiosa lib. 1. cap. 23.* ubi plurima exempla. Quam gravis autem sit culpa eorumdem magorum docent Sanchez. in *decal. lib. 2. cap. 40.* & Lessus de *Justitia, & Jure lib. 2. cap. 44.* Et de eorum denuntiatione, & punitione tractant Baldell. in *Theol. Mor. tom. 2. lib. 1. disp. 62. n. 6.* & 7. Scaccia de *Judic. lib. 1. c. 12. n. 23.* & *Sepp. Carena de Offic. S. Inquisit. par. 2. tit. 12. n. 26.* Torreglia in *Epitome delictor. lib. 3. & Barbofa in cap. Episcopi 26. q. 5.* ubi alios cumulat.

DECISIO VII.

ARGUMENTUM.

Sequitur declaratio definitionis Sacrificii circa illa verba, *Qua in testificationem ejus supremi Domini:* Nec non illa, quæ sequuntur, videlicet, *Alegissimo Ministro.* Et docetur quid sit Religio, ac Divinum cultus; Religionem non esse virtutem Theologicam, sed morealem; Non cuique homini licere licere, sed tantum Sacerdotibus. Hi quinam fuerint in lege Naturæ, Mosaicæ, & Gratiæ, ac apud Gentiles? Queritur, & ostenditur, quomodo Caro Christi propagata fuerit tum ex Regia stirpe David, tum ex Sacerdotali Aaron?

SUMMARIUM.

- 1 Sacrificium cur offeratur Deo in testificationem ejus supremi Domini?
- 2 Religio erga Deum quid sit?
- 3 Religio in Deum non est virtus Theologica, sed Moralis spectans ad Justitiam.
- 4 Cultus divinus in quibus consistat?
- 5 Cultus, & honor quomodo differant inter se?
- 6 Pietas, & gratitudo quid sint?
- 7 Religionis virtus præstantior est cæteris.
- 8 Sacrificium non spectat ad virtutes Theologicas, sed ad Religionem tamquam Morealem virtutem.
- 9 Sacrificare non licet cuique homini, sed solis legitimis ministris, idest Sacerdotibus.

- 10 Sacerdotes quinam essent in lege naturæ?
- 11 Sacerdotium in lege naturæ poterat à parentibus dari etiam filiis non primogenitis.
- 12 Sacerdotium in lege Mosaicæ positum in descendentiis à Patriarcha Levi filio Jacob.
- 13 Ozias Rex quare lepra percussus?
- 14 Levitarum tres ordines in lege Mosaicæ; Levite, Sacerdotes, & Pontifices.
- 15 Gentilium Sacerdotes publica auctoritate dedicati.
- 16 Sacerdotum Ethnicorum sarrago, & nomina.
- 17 Joannes Baptista Cessis Primarius Juris Civili Interpres in Publico Gymnasio Patavino laudatus.
- 18 Christus Dominus Summus Pontifex, & Sacerdos in æternum.
- 19 Apostoli ordinati Sacerdotes, & Episcopi in ultima Cæna à Christo Domino.
- 20 Sacerdotium legis Evangelicæ à quatuor scilicet hereticorum impugnatum.
- 21 Christus Dominus, ut Homo sicut fuit à Regia Stirpe David, an sic fuerit ex Stirpe Sacerdotali Aaron?
- 22 Maria Deipara descendit ex Regia Stirpe David.
- 23 S. Joseph Sponsus Deiparæ erat de eadem Regia Stirpe David.
- 24 Maria Deipara an etiam descendat ex Stirpe Sacerdotali, & Aaronica; & quomodo? ubi septem opinioniones.
- 25 Matrimonia Hebræorum registrabantur in libris, qui servabantur in Templo, cum nomine Parentum Sponsorum, & de qua Tribu forent.
- 26 Christus Dominus est propagatus ut homo ex utraque Tribu Regia, & Sacerdotali; non fuit unquam Sacerdos more Hebræorum, sed Unione Divina per unionem Humanitatis cum Deitate.
- 27 Sacerdos non erat in lege Mosaicæ, qui per lineam maternam tantum descendebat ex Tribu Levitica.

Hucusque demonstratum est, Sacrificium esse obligationem externam, soli Deo factam. Nunc declarare oportet, quare in definitione subjungatur, quod Sacrificium offertur Deo in testificationem ejus supremi Domini!

Pro intelligentia scire oportet, Sacrificium ut supra diximus, esse præcipuum actum Religionis. Religio autem est virtus debitum cultum Deo tribuens, tamquam primo omnium principio. Ita Gonet tom. 4. *traç. 11. disp. 3. n. 1.* Dicitur *Virtus*, idest Habitus bonus, & principium operationis laudabilis, ad exclusionem superfluitatis, & falsæ Religionis, quæ non est virtus, sed vitium rectæ rationi oppositum, quia spernitio vel falsum Deum colit, ut faciunt Ethnici, & Pagani, vel licet verum Deum colat, non tamen honesto, & convenienti modo; sed vel superfluis cæremoniis à Deo rejectis, ut faciunt hiæc temporibus ipsi Judæi; vel inutilibus, & cum errore, ut agunt Turcæ, Hæretici, & similes. Dicitur *debitum*, idest convenientis; hæc enim virtus non est Theologica, sed Moralis spectans ad Justitiam, ut docent omnes Theologi, quatenus reddit Deo jus, quod illi debetur, idest Cultum. Cultus autem, qui Deo redditur, importat duo. Unum est protestatio Divinæ excellentiæ: Alterum est submissio, & subjectio nostra ad Deum. Unde notanda est differentia inter cultum, & honorem. Nam cultus est circa excellentiorem. Honor vero potest esse etiam circa æquales, ac etiam inferiores. Ideo qui alium colit, illum superioriorem deelarar, & ei se subditum profiteretur. Non ita qui alium honorat; Deus enim honorat Sanctos suos, & Præncps potest honorare suos ministros, atque subditos, quamvis inferioro-

- 6 seriores sibi. Tandem dicitur, tamquam primo omnium principio, ad differentiam Pietatis, qua honoramus Deum tamquam Patrem nostrum, atque gratitudinis, qua illum veneramur ob beneficia recepta; sed cultus quo per Religionem Deum colimus, est ob singularitatem, & infinitatem ejus excellentiam in omni genere perfectionis, & ob illius primum principium, & supremum omnium Dominium, cui nosmetipsos subjectos profiteamur. Et ex his deprehendimus quanta sit præstantia virtutis Religionis supra alias morales; nulla quippe earum habet objectum ita elevatum, sicut est Divinus cultus, ratione cuius ipsa Religio Deum quodammodo attingit, ut docet S. Thom. 2. 2. q. 81. *art. 6. in corpor.*
- 8 Hinc fit, ut supra tetigimus, quod Sacrificium, non spectat ad virtutes Theologicas, sed ad Religionem, tamquam morealem virtutem; licet enim qui Deum colit adorando, & sacrificando, Deum credat, in Deum speret, & Deum diligat; tamen ejus objectum non est immediatè Deus, sed actus virtutis, subjectio, & honoris, qui debentur Deo, sicut objectum justitiæ est jus debiti alicui, non autem jus, cui jus illud debetur, ut docet Gonet. *d. disp. 3. n. 3.* Et Emin. Card. de Lauræa de *Incarnatione d. disp. 29. n. 42.* Et Colleg. Salman. *tom. 3. in Arbore Prædic. Virtutum n. 60.* Igitur in definitione dicitur Sacrificium fieri Deo in testificationem ejus supremi Domini, quia exercetur ille cultus à Sacerdotibus, tamquam Deo debitus ob ejus supremum Dominium; quod populus testificatur, profutendo in Sacrificiis suam subjectionem ipsi Deo.
- 9 Sequitur in definitione Sacrificii, quod ejus oblatio fit à legitimo Ministro. Quæ verba non docent, non cuique homini licitum esse sacrificare, & Deo sacrificia offerre; sed tantummodo legitimis ministris Ecclesiæ, nempe illis, qui sunt ordinati Sacerdotali insigniti, juxta illud D. Pauli ad Hebr. 5. *Nec quisquam summi sibi honorem, sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron.* Quod quidem servatum esse in omni lege, & in omni tempore defumitur ex Scripturis tam Ecclesiasticis, quàm profanis. In lege naturæ omnes Primogeniti erant Sacerdotes, & jus à nativitate offerendi Deo Sacrificia consequentur. Idcirco, quod Adam, & alii iusti ab eo descendentes obtulerint Sacrificia Deo, docet S. Thom. 2. 2. q. 85. *art. 1. ad 2.* Gonet. *tom. 5. disp. 2. de Sacramentis art. 10. §. 4. n. 48.* Collegium Salmantici. *d. tom. 10. de Incarnat. traç. 21. disp. 31. dub. 1. n. 3.* & Emin. Card. de Lauræa eodem *traç. de Incarnatione.* Hinc Mandefius in sua Theologia catechetica *lib. 7. cap. 6. n. 20.* loquens de Sacerdotibus legis naturæ ita ait: *Omnes filii natu majores tunc à Parentibus cum hereditaria portione Sacerdotium, & Sacra illius ornamenta accipiebant. Quæ sunt illa primogenita, & vestes optime, quibus Jacob à matre induitur Patris benedictionem esse iussuratus.* Et idem antea scripserunt S. Hieronymus in *Epist. 126.* quæ est ad Evagrium; Salianus in *Analibus ad Annum Mundi 2223. n. 3.* & Tolosan. in *Synag. Jur. Univ. lib. 16. n. 22.* ubi tamen observat cum Paterio in *Genes. cap. 25. num. 76.* quod lege naturæ durante Jus erat majoribus, ac Parentibus concedere ex privilegio potestatem Sacerdotalem etiam filiis non primogenitis; quam consecuti sunt Abel, & Abraham, qui quamvis non essent primogeniti propterea Sacrificia Deo offerebant.
- 12 In lege autem Mosaicæ, & scripta Sacerdotium collocatum fuit à Deo in tribu Levitica, idest in descendentiis à Levi Patriarcha filio Jacob, ut habetur in libro Numeri cap. 3. n. 5. *ibi: Locutusque est Dominus ad Moysen dicens: Applicat tribum Levi, & fac stare in conspectu Aaron Sacerdotis, ut ministrant ei. Et paulo post: Externus, qui ad ministrandum accesserit, morietur.* Quapropter Ozias Rex, qui non erat ex Tribu Levi, neque Sacerdos, quia adolere voluit incensum super Altare thymiamatis, statim orta est le-

pra in fronte ejus, ut fufius narratur 2. Paralip. c. 26. n. 26. & describitur ab eodem Saliano ad *Ann. Mundi 3278. num. 2.* & *Sepp.* Ex hac Tribu Levi affumebantur Sacerdotes ad Sacrificia præbenda, prævia unctione. Emin. Card. de Lauræa *d. disp. 22. n. 15.* & n. 120. ubi doctè advertit, quod in lege Mosaicæ in Tribu Levi tres ordines ministrorum erant in templo ordinati pro Sacrificiis, scilicet Levitæ, Sacerdotes, & Pontifices, quorum sicut diversa erant ministeria, sic unctiones, & consecrationes. Sed de his latius infra *Decif. 22. 23.* & 24.

Apud Gentiles tum Ægyptios, tum Græcos, ac Romanos, Sacerdotes ordinabantur publica auctoritate, ad hoc ut idolis sacrificia possent offerre; & quoniam falforum Deorum multiplex erat copia, pariter Sacerdotum multa erat sarrago, qui variis nominibus vocabantur, videlicet *Flamines, Diales, Martiales, Quirinales, Potitii, Pinarii, Arnales, Salii,* & hujusmodi plures, quos re fert idem Tolosan. *lib. 16. n. 29.* Et egregius Juris Civili in hoc Publico Gymnasio Patavino Primarius Interpres Joannes Baptista Cessis in *ejus Opusculis de Urbe Roma, 17. & ejus Magistratibus impressis ad Vespembecii Institutiones in principio.*

In lege gratiæ Christus Dominus ordinatus fuit à Deo Summus Pontifex, ac Sacerdos in æternum unctione Spiritus Sancti in primo instanti sua Incarnationis, in quo Divinitas copulavit sibi ejus humanitatem, ut probat idem Emin. Card. de Lauræa in *d. traç. de Incarnatione disp. 22. art. 1.* & 2. transituque Sacerdotium cum lege in Ecclesiam, ut legitur 1. Petr. 2. & ad Hebr. 7. ac Apoc. 1. 3. & 100. ordinavit enim Apostolos in ultima cæna Sacerdotes, ac Episcopos, à quibus, & ab eorum successoribus alii ordinarentur, & consecrarentur, quod de fide est, & legitur definitum in pluribus Conciliis; ac novissimè in Tridentino *sess. 7. can. 1. sess. 22. cap. 1. & can. 2. & sess. 23. cap. 1.* ut latius demonstrat idem Emin. Card. de Lauræa de *Sacramento Ordinis disp. 6. art. 7.* ubi sub *num. 140.* notat, à quatuor scilicet hæreticorum fuisse impugnatum Sacerdotium legis Evangelicæ. Primi hæretici fuerunt Paulianistæ, qui vixerunt circa annum à Nativitate Domini CCC. dicentes, Sacerdotium nullam importare potestatem. Secundi fuerunt Hufsitani, qui asserbant, Sacerdotes per ordinationem nihil aliud accipere, nisi officium prædicandi. Tertii fuerunt Albigenes, qui docebant bonos Sacerdotes habere potestatem faciendi Eucharistiam, malos verò, nequaquam. Ultimi fuerunt Lutherani, qui opinati sunt, Sacerdotium non esse aliud quid Sacrum, & idèò à saculari Magistratu posse homines Sacerdotes fieri. Quos errores plura Concilia Œcumenica damnarunt, ut novissimè notat etiam Richardus Ardekin *tom. 1. in Notitia Generali Dogmar. Damnar. Verb. Sacerdotium.*

Hic autem queri potest, Utrum Christus Dominus tamquam Homo, & secundum carnem non solum fuerit ex Regia Stirpe David; sed etiam ex Stirpe Sacerdotali, Levitica, & Aaronica?

Hæc questio est insignis tum apud SS. Patres, tum apud Theologos, & expostores Scripturæ Sacræ, & plurimorum torst ingenia, ut videri potest apud Suarez *tom. 2. in 3. p. D. Thom. disp. 2. sed. 3.* & ut novissimè scribit Emin. Card. Capisucchi in suis *Selectis Controversiis. Controv. 17. de Genealogia Christi Salvatoris ubi hanc questionem examinat per §. XXV.*

Pro resolutione duo dantur responsa. Unum, quod absque dubio Christus Dominus tamquam Homo, & secundum humanam carnem fuit à Regia Stirpe David, juxta divinam promissionem ei factam; de qua ipse David testatur dicens: *Juravit Dominus David veritatem, & non fraudabitur eum: de fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Psalm. 131. 11.* & repetitum fuit ab Angelo in Annuntiatione Deiparæ, cui

cui dixit: *Dabit illi Dominus Deus septem David Patris ejus. Luc. 1.* & ab Apostolo ad Rom. cap. 1. *ibi: qui factus est ei ex semine David secundum carnem.* Quod pluribus aliis auctoribus probat Barrad. in *Evangel. tom. 1. lib. 5. cap. 4.* Torriell. ad *Annum Mundi 4051. n. 20.* & Ricciol. in *Chronolog. Refor. tom. 1. lib. 8. cap. 18. n. 12.* Et ex his sequitur; cum Christus Dominus non sit genitus ex virili semine; sed conceptus ex purissimis sanguinibus Beatæ Mariæ Virginis cooperante Spiritu Sancto; & sic ex ea humanam naturam, carnemque suam traxerit; (de cujus mirabili conceptione differit Zacchias in *Q. Q. Medicolegal. tom. 1. lib. 7. tit. 3. quæst. 1. n. 37.*) sequitur, (inquam) quod & ipsa Beatissima Virgo Maria ejus Mater, & Genitrix descendit ex eadem prosapia Regia Davidis, ut profetur Ecclesia in officio ejus Nativitatis, dicens: *Nativitas gloriose Virginis Mariæ ex semine Abrahæ, orta de tribu Juda, clara ex Stirpe David.* & infra: *Regali ex progenie Mariæ exorta resurgit.* Quamvis enim Sancti Evangelistæ non descriperint ejusdem Deiparæ genealogiam, neque demonstraverint, eam esse ex Stirpe David, tum quia apud Hebræos id non erat in usu, tum etiam quia id apud illos erat notorium, ut bene observat idem Torriell. ad *Annum Mundi 4037. sub n. 3.* Nilominus id pro indubitato est admittendum, ex ea potentissima ratione, quam allegat S. Hieronymus *lib. 1. in Matth. videlicet, quia S. Joseph ejus Sponsus, & de Regia Stirpe David ex lege eam cogebat accipere, ut propinquum; & quia simul censetur in Bethlehem, tanquam de una, eademque stirpe generati.* Lex autem erat scripta in libro Numer. cap. 36. *Verf. 7. his verbis: Omnes viri dacent uxores de tribu, & cognatione sua; & cunctæ femine de eadem tribu maritos accipiant, ut hereditas permaneat in familiis, nec sibi miscantur tribus, sed ita maneant, ut à Domino separate sint.* Igitur tam S. Joseph Sponsus Deiparæ, quam ipsa Sanctissima Virgo Maria, idem filium matrimonium contraxerunt, quia erant de Regia Stirpe David; ut probant SS. Patres, quos allegat Azor. *d. part. 2. lib. 1. cap. 19. Quæst. 4.* Et S. Thom. in *Catena aurea in Matth. cap. 1. unde fit, ut abique dubio Christus Dominus, qui incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, fuerit ex eadem Stirpe David.*

Secundum responsum est: Christus Dominus non solum traxit originem, tanquam homo ex Regia Stirpe David, sed etiam ex Sacerdotali Stirpe Aaron, ut scribunt omnes SS. Patres, & præcipue S. Ambrosius *super Luc. cap. 3.* S. Hilarius *super Matth. cap. 1.* & S. Augustinus *lib. 83. quæstionum q. 61. nec non lib. 2. de consensu Evangelistarum cap. 2. his verbis: Firmissime tenendum est, Carnem Christi ex utroque genere propagatam, & Regum scilicet, & Sacerdotum. Quod quidem ut fieret, necesse fuit, ut utraque Stirps Regia scilicet David, & Sacerdotalis Levitica in Deiparam, ex qua Redemptor noster, ut diximus, carnem sumpsit, derivasset. Quomodo autem Stirps Sacerdotalis, & Aaronica attingeret Beatissimam Virginem Mariam, & ad eam perveniret, sunt variz SS. Patrum, & Theologorum opinionones, quarum hic sex breviter ego recensibo.*

Prima opinio est, quod stirps Sacerdotalis sociata sit cum stirpe Judæ (ex qua descendit David Rex) in matrimonio contracto ab Aaron Summo Sacerdote cum Elisabeth filia Aminadab, de linea ejusdem Patriarchæ Judæ, ut legitur in *lib. Exod. cap. 6. verf. 23.* Quæ quidem sociatio stirpium, & permixtio duravit semper in omnibus descendentibus à Rege David, & sic pervenit in Sanctum Joachim, ac in Deiparam ejus prolem. Ita S. Thom. *3. part. q. 31. art. 2. ad 2.* Et Dionysius *Carthusianus in Evangel. Matth. cap. 1. art. 2. verf. septimo queritur in Evangel. Matth.*

Secunda opinio est, quod ipse Rex David duxit in uxorem Bethsabee, quæ fuerat Uriæ; ipsa au-

tem Bethsabee erat de stirpe Levitica; cumque ex David, & Bethsabee natus sit Salomon, in eo unitæ remanserunt hæ duæ stirpes, Regia scilicet, & Sacerdotalis; prima ex parte Patris, secunda ex parte Matris, & sic utraque stirps propagata est in descendentibus ipsius Salomonis, & pervenit tum in S. Joseph Sponsus Deiparæ; tum in ipsam Deiparam; ex qua Christus carnem sumpsit. Quod David duxerit in uxorem Bethsabee, quæ fuerat uxor Uriæ habetur expressè in *2. Reg. 11. 26.* *Audivit autem uxor Uriæ, quod mortuus esset Urias vir suus, & planxit eum. Transiitque Luda misit David, & introduxit eam in domum suam, & facta est ei Uxor.* Ex qua paulo post genitum esse Salomonem testatur ibidem textus Sacre. *cap. 12. n. 24.* dicens: *Et conceptus est David Bethsabee uxorem suam, & ingressusque ad eam dormivit cum ea; quæ genuit filium, & vocavit nomen ejus Salomonem.* Quod autem Bethsabee Mater Salomonis fuerit de stirpe Levitica, est Torriell. ad *Annum Mundi 4051. n. 17.* dicit, idem probari non posse; tamen pace tanti viri deducit ex his, quæ scribit idem Torriell. ad *Annum Mundi 2987. n. 6.* ubi probat, Uriam ejus primum Maritum fuisse Sacerdotem, & ex stirpe Levitica, tum quia ipse tantopere sollicitus erat de Asa Del, quæ cum in castris, & viis papilionibus esset posita, ob ejus reverentiam noluit ipse declinare in domum suam, ut habetur *2. Reg. 11. 11.* tum verò evidentiùs, quia de ejus filii genitis cum Bethsabee, & postmodum adoptatis à Davide, legitur scriptum *2. Reg. 8. in fine, quod Sacerdotes erant, & inter ipsos Nathan, (alius tamen, & diversus à Nathano Propheta, ut doctè etiam probat Torriell. ad Annum Mundi 2990. n. 7.) & quem nominat S. Lucas cap. 3. n. 31. dicens: Qui fuit Nathan, qui fuit David, id est filius adoptivus; nam verè erat filius naturalis Uriæ Sacerdotis, & frater uterinus Salomonis, ob quam causam omnes Interpretes testantur, S. Lucam describere stirpem Sacerdotalem, ex qua Christus carnem suscepit. Itaque cum Bethsabee fuisset in primis votis uxor Uriæ Hethæi Sacerdotis; sequitur & ipsam fuisse de stirpe Sacerdotali, Levitica, & Aaronica; siquidem Urias tanquam vir iustus, ut obtemperaret legi Numerorum, de qua supra, de accipienda uxore Tribus suæ; non duxisset Bethsabee in uxorem, nisi fuisset de sua Tribu Levitica. Idcirco fuerunt in Salomone unitæ hæ duæ stirpes; Regia scilicet ex parte Patris, atque Sacerdotalis ex parte Matris; ex utraque per descendentes pervenit in Deiparam, quæ à Salomone, & David ortum ducebat, & sic Christi Domini caro ex utraque stirpe Regia, ac Levitica est propagata.*

Neque obstat si dicatur, quod si Bethsabee fuisset de stirpe Sacerdotali, & Levitica, non potuisset nubere Regi Davidi, qui erat de stirpe Juda, ut ex S. Mattheo *cap. 1. constat.* Nam dupliciter respondetur. Primum quod erat licitum Regibus ducere uxores ex quacunque Tribu, ut advertit S. Thom. in *4. dist. 30. q. 2. art. 1. q. 3. ad 8.* & notat Collegium Salmant. *d. tom. 10. de Incarnatione disp. 31. n. 19.* & Serlogus in *Cantic. tom. 1. Antelogoio 5. sect. 2. n. 12.* & ibi Toftatus *q. 8. in cap. 36. num. & Serarius in lib. Judic. q. 3. cap. 21.* Respondetur secundò, quod mulieres de Tribu Levitica, quia non dabant in dotem bona stabilia, poterant nubere Viris cuiuscunque Tribus; immò quæcumque mulieres, quæ renuntiabant hæreditati paternæ, vel ob existentiam fratrum, non erant hæredes patris sui, poterant ducere maritum ex Tribu non sua, quia cessabat finis legis; quæ id eis prohibebat, scilicet, ne confunderebatur bona stabilia, quæ à Deo divisa fuerant, & cunctis Tribubus assignata; ut ex pluribus SS. Patribus demonstrat Serlogus *dist. Antelogo. 5. sect. 2. num. 11. P. Stephanus Menochius in Historia Sacra lib. 1. cap. 3. num. 2.* Et novissimè Eminent. Card. Capisucchius

Con-

Controv. 17. §. 2. ubi cumulat antiquorum Hebræorum exempla. Igitur absque scrupulo Bethsabee potuit nubere Regi Davidi, & ex hoc conjungo unire in filio Salomone utraque stirpem Regiam, & Sacerdotalem; cuius unionis, & mixtionis respectu pertransit utraque stirps in descendentes usque ad S. Joseph, & ad Deiparam, de qua natus est Christus; & hæc opinio mihi magis arridet, quia ultra supradictam demonstrationem, sollicitè auctoritate S. Hilarii, qui *Commentar. in Matth. cap. 1.* ita scribit: *Gressus, quem Matheus in ordine Regiæ Successionis ediderat, & quem Lucas per Sacerdotalem ordinem dinumerat, uterque agnationem in Domino utriusque Tribus significat, & rebe generationis gradum ponit: quia Sacerdotalis, & Regiæ Tribus Societas, per David ex conjugio inita, iam à Salathiel in Zorobabel confirmatur ex genere.* Notentur illa verba: *Sacerdotalis, & Regiæ Tribus Societas per David ex conjugio inita;* Si enim Societas Sacerdotalis, & Regiæ Tribus inita est per David ex conjugio; utique ex illo contracto cum Bethsabee, ut dictum est supra. Prædicta verba S. Hilarii leguntur etiam in Breviario in *Homilia diei 11. Septem. quarta die infra octavam Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis;* ubi quilibet de facili potest ea intueri.

Tertia opinio est, quod Uxor Jeconiaz, & Mater Salathielis, quæ erat de Regali stirpe David, mortuo marito, nupsit in secundis votis Neri, qui erat de Tribu Sacerdotali, de quo loquitur S. Lucas *cap. 3. num. 27.* dicens, *qui fuit Refa, qui fuit Zorobabel, qui fuit Salathiel, qui fuit Neri.* Ex hoc pacto sociatæ sunt ambæ stirpes Sacerdotalis, & Regiæ; siquidem Salathiel fuit filius carnalis Jeconiaz, & Zorobabel filius pariter carnalis Salathielis; sed postquam mater Salathielis nupsit Sacerdoti Neri, Salathiel Pater, Zorobabel filius, & Abiud Nepos ejusdem Salathielis, & filius carnalis ipsius Zorobabelis fuerunt adoptati ab eodem Neri, & evaserunt ejus filii adoptivi. Qua adoptione facta ex Patre Neri, natus est Refa ex eadem Uxore, quæ fuerat Jeconiaz, & hic frater Uterinus Abiudi, propagavit Lineam Sacerdotalem paternam; Regalem autem Maternam; & contra Abiud Nepos Salathielis, & pronepos adoptivus Neri Sacerdotis; fuit propagatus utriusque stirpis, Regiæ scilicet, & Sacerdotalis in descendentibus suis, intra quorum nuncum postea fuerunt S. Joachim Pater Almaz Virginis Mariæ, & S. Joseph ejus Sponsus. Hinc S. Matheus describit Regiam genealogiam Christi ex Abiudo filio carnali Zorobabelis; S. Lucas vero deducit genealogiam Sacerdotalem ex Refa fratre uterino ipsius Abiudi, sibi ad invicem communicantibus prærogativas stirpis utriusque Paternæ, & Maternæ. Ita ex Euthimio, (qui ex Cardin. Bellarmino de *Scripturis Eccles. floruit Anno 1128.*) philolophatur Torriellus ad *Annum Mundi 4051. num. 19.* Cujus opinionem teneri etiam à Lytano, & Carthusiano ait Ricciolus *d. lib. 8. cap. 18. num. 23. Chronolog. Reformat.* Porro non est tacendum, plures Auctores sacros opinari, Salathielem, Zorobabelemque nominatos à S. Luca esse diversos ab illis, quos nominat S. Matheus, ut notat P. Stephanus Menochius in *Historia Sacra d. lib. 1. cap. 3. n. 60.* & P. Ricciol. *cap. 28. num. 23.*

Quarta est opinio, quod Nathan filius David, de quo supra, fuerit filius non adoptivus, sed naturalis ejusdem David, qui quidem Nathan Uxorem de Tribu Levitica duxit; & ex ejus descendentiâ, (quam describit S. Lucas c. 3.) Levi ortus est, qui genuit Melchi, & Pantherem. Pantherem autem genuit Barpantherem; & Barpanther rursus genuit S. Joachim, qui fuit Pater Beatissimæ Virginis Mariæ. Ita pluribus SS. Patribus citatis differit P. Ricciolus in *dist. Chronolog. Reformat. tom. 1. lib. 8. cap. 19. n. 11.* Igitur ad S. Joachim, & ad Deiparam pervenerat utraque stirps Regia, & Sacerdotalis ex Nathano filio naturali Davidis, copulato in Matrimonium cum aliqua

muliere de Tribu Levitica. Hanc opinionem profertur etiam Cardin. Toletus *super Luc. cap. 3. Annot. 58. in fine.* Et illum refert Torriell. ad *Annum Mundi 2987. num. 6.*

Quinta est opinio; quod mortuo Mathano patre Jacobo, & Avo Sancti Josephi Sponsi Deiparæ, ejus Uxor, quæ vocabatur *Elisba nupsit Melchi;* cum quo genuit Heli; itaut Heli, & Jacob pater Sancti Josephi, erant fratres uterini, nati ex eadem Matre *Elisba.* Heli duxit uxorem, sed mortuus est sine prole; quare Jacob ejus frater uterinus juxta legem Hebræorum eandem mulierem in uxorem accepit ad suscitandum semen fratris; & ex ea generavit S. Josephum Sponsum Deiparæ, qui quidem fuit carnalis filius Jacobo, prout eum describit S. Matheus, sed filius legalis prædicti Heli, ut eum nominat S. Lucas. Igitur, vel quia *Elisba* uxor Mathani fuit de Tribu Sacerdotali, & Levitica, vel quia de hac eadem Tribu fuerat uxor tum Heli, tum Jacobo, Mater S. Josephi; sequitur in eum diffusam esse utramque stirpem Regiam, & Sacerdotalem, & utraque tanquam agnatum, condecoratum fuisse S. Joachimum. Hæc opinio innititur auctoritati Julii Africani, nobilis, & antiqui scriptoris de anno scilicet 222. qui in Epistola ad Aristidem, (cujus fragmentum habetur apud Eusebium *Eccles. Hist. lib. 1. cap. 3.*) refert quæ de Matrimonio *Elisbe* in primis, & secundis votis supra diximus; eundemque Africanum commendari à multis SS. Patribus advertit Emin. Card. Capisucchius *d. Controv. 17. & de eodem loquitur S. Thom. in 3. p. q. 31. art. 3. ad 2. Ricciolus d. tom. 1. Chronolog. Reformat. lib. 8. cap. 18. num. 26. & Azor. Instit. Moral. part. 2. lib. 1. cap. 19. quæst. 6.*

Sexta opinio est, Jacobum naturalem Patrem fuisse S. Josephi; Heli autem non Patrem, sed Socerum, quia S. Joseph duxit filiam Heli, id est Sanctissimam Mariam Virginem; Soceri enim dicuntur etiam Patres, & generi dicuntur etiam Filii. Heli autem, & Joachim sunt idem nomen, ut probat ipsemet Ricciolus in *Chronolog. Ref. d. tom. 1. l. 8. cap. 18. num. 28.* ubi pro hac opinione citat viginti Auctores; ex qua sequitur S. Joachimum & S. Josephum esse de isdem Tribubus Regia David per lineam Paternam, & Sacerdotalem per lineam Maternam, & utramque ex S. Joachimo Patre in se traxisse Deiparam, & ex ea Christum Dominum.

Septima tandem opinio, quæ clarior, verior, & probabilior cæteris mihi videtur, ea est; quod utraque stirps collata est in Sanctissimam Virginem Mariam Dei MARIAM ex ejus Sanctis genitoribus Joachimo, & Anna; quandoquidem ipse Sanctus Joachim fuit de Regia stirpe David, ut testatur S. Joannes Damascenus, & probatum est supra in prima opinione; Sancta vero Anna fuit de Sacerdotali stirpe. Pro intelligentia sciendum; quod, ut scribit S. Hippolytus Martyr, (qui obiit anno 220.) relatus à Nicephoro *Eccles. Hist. lib. 2. cap. 3.* & à Torriell. ad *Annum Mundi 437. n. 4.* Mathan Sacerdos de Maria uxore sua genuit tres filias *Mariam, Sobam, & Annam.* Prima nupsit Cleophae, ex quo genuit aliam Mariam. Secunda nupsit alteri Sacerdoti, & peperit S. Elisabeth; ex qua, & Zacharia ejus conjugis natus est S. Joannes Baptista. Tertia, id est Anna, nupsit S. Joachimo, & ex eis nata est Deipara. Idcirco, quia S. Joachim erat de Tribu Judæ, & de Regia familia David; Sancta autem Anna orta erat de Sacerdotali, & Aaronica stirpe; utraque stirps transfusa fuit à prædictis Sanctis Genitoribus in Beatissimam Virginem Mariam ejus filiam; de qua natus est Jesus Christus; cujus propterea caro propagata fuit, tam à Regia, quam à Sacerdotali stirpe. Ita ex S. Hippolyto Episcopo Portuensi, & Martyre tradit Nicephor. *lib. 2. Hist. Eccl. cap. 3. Barradas tom. 1. in Evangel. lib. 5. cap. 2. Azor. part. 2. cap. 19. q. 4. & Ricciolus d. lib. 8. cap. 19. n. 12.*

Duo

Duo tamen sunt corollaria notanda pro conclusione præsentis Decisionis. Unum, quod apud Hebræos mos erat in libris publicis ad hoc deputatis, & servatis in Templo, describere, & notare omnia Matrimonialia, quæ inter ipsos celebrabantur, exprimendo nomen conjugum, eorum genitorum, & Tribuum, de qua nati erant. Ita Card. Baronius in Apparatu ad An. pag. 33. ubi citat Josephum Flavium contra Apionem lib. 1. sic testantur: *Mittunt Hierosolymam conscribentes à patria nomen nupte, & antiquorum progenitorum.* Et idem notat Abulenc. in cap. 1. Matth. quæst. 26. asserit Serlogus d. tom. 1. in Canon. Ant. log. 5. s. 2. num. 14. Subdens quod Brevevili generationum in Templi Sacro asservabantur, ut habetur 1. Esdr. 2. nec non, 2. Esdr. 7. ex quibus facile erat Scribis, & Doctoribus cognoscere lineam, ac propiampiam cujuscumque familie.

Alterum Corollarium est, quod Christus Dominus etsi, ut homo, propagatus sit etiam ex Tribu Levitica per lineam maternam; tamen non fuit Sacerdos, ac Pontifex unctus sicut Sacerdotes Mosaicæ legis, sed alio singulari, & supernaturali modo, unctioe Divina, per Unionem Verbi cum Humanitate, ut optime disputat *Apostolus ad Hebræos cap. 7. 8. & 9.* & doctè probat idem Emin. Card. de Lauræa de Incarnat. d. disp. 22. art. 1. & 2. & eruditè Collegium Salmant. eodem tract. de Incarnat. tom. 10. disp. 31. dub. 2. §. 1. ubi ex auctoritate SS. Patrum ibidem citatorum concludit, Christum Dominum fuisse quidem ex linea Materna etiam de Tribu Levitica; sed hæc non satis erat ad constituendum Sacerdotem; & dat exemplum Regis Ozæ, qui cum esset de Tribu Judæ ex patre, sed secundum lineam Maternam fuisset de gente Sacerdotum, graviter à Deo fuit percussus, quod exercuit munus Sacerdotis adolentium; quod etiam observavit Suarez in 3. part. S. Thom. tom. 1. disp. 46. s. 3. §. d. d. secundum.

DECISIO VIII.

ARGUMENTUM.

Redditur ratio, ob quam dictum est in definitione Sacrificii, quod in eo Res aliqua sensibilis, & permanens consecratur, nempe Hostia vel Victimæ: Quæ sit horum nominum Etymologia? Quæve, & quot essent Hostiæ, & Victimæ, quibus litabant antiqui tam veri, quam falsi adoratores? eleganter declaratur.

SUMMARIUM.

- 1 Hostia, quæ mactabatur in Sacrificio, eus se dicta?
- 2 Focolaris undè sic appellatus?
- 3 Victimæ, quænam esset?
- 4 Dies festi quare apud Romanos dicti sint feriæ?
- 5 Sacrificium in quo differat ab aliis actibus adorationis latræ?
- 6 Victimæ quænam litarentur in lege naturæ à veris adoratoribus?
- 7 Victimæ in lege Mosaicæ quænam essent pro Sacrificiis?
- 8 Judæis non erat licitum sacrificare homines.
- 9 Jephthæ Filia an metaphorice, vel realiter litata?
- 10 Hostiæ inanimæ quænam erant apud Hebræos?
- 11 Egyptii non sacrificabant pecudes.
- 12 Romani quàm multiplices Victimæ sacrificaverunt?
- 13 Gentiles etiam humanas Victimæ mactabant.
- 14 Victimæ in Sacrificio legis gratiæ est Corpus, & Sanguis Jesu Christi Filii Dei sub speciebus panis, & vini.

15 Eucharistiæ Sacrificium nullus hereticorum impugnavit usque ad duodecimum sæculum, præter Manichæos, & Berengarium.

Officiæque explicatas particulas definitionis Sacrificii, sequitur in ea, quod dum sacrificatur, Res aliqua sensibilis, & permanens Deo consecratur. Hæc autem res ex inveterato usu loquendi vocata semper fuit vel Hostia, vel Victimæ; & erat animal illud, quod mactabatur in Sacrificio; & dicebatur Hostia, vel quia immolabatur à Ducibus, ad bellum proficentibus pro impetranda victoria contra hostes: aut quod jam profligatis hostibus mactari solebant ab eo, qui potius erat victor, juxta id, quod cecinit Ovidius in lib. Fastor. Hostibus à donitis Hostia nomen habet.

Festus autem arbitratu est, Hostiam propriè dictam fuisse Sacrificium, quod à Romanis immolabatur Laribus Diis, eò quod hostes ab illis arceri putabant; undè & ipsi Dii Larès Hostiæ dicti sunt, videlicet familiares, domestici, & tum in viis, tum in domibus, & in quacumque parte domus ad ejus tutelam insidentes, unde etiam hæc vox Focolaris ita dicebatur, quasi Foculus laris. Alii verò putant Hostiam denominari à verbo antiquo Hostire, quod significat ferire; eo quia Hostiæ litandæ super Altare feriebantur; ut observat Vossius in Etymologico lingue latine in Verb. Hostia, & in Verb. Hostio; ubi id auctoritate, & carminibus Poetarum veterum confirmat, & plura notat etiam Magr. in Hierolex. Verb. Hostia.

Sed vocabatur etiam animal sacrificandum Victimæ, à manu vitricæ, quæ Sacrificium offerendo illam litabat; & idè propriè illa erat, quam Dux exercitus post triumphum dextra Vitricæ immolabat; quod innuit idem Ovid. d. lib. 1. Fastor. dicens:

Victimæ, quæ dextra cecidit vitricæ, vocatur. Ita ut secundum Gellium hoc esset discrimen inter Hostiam, & Victimam; quod à quovis Sacerdote Hostia mactari posset; Victimæ verò tantum ab eo, qui hostes vicisset. Et quoniam Victimæ, ut plurimum feriebantur festiviis diebus; & quodæ solenne Victimarum Sacrificium fiebat, erat dies festus; inde factum est apud Romanos, ut dies festi dicerentur feriæ, à Ferendis Victimis, quod observat Forellus in Mappamundo tom. 2. lib. 15. cap. 9. §. 2. ex Macrobio lib. 2. Dier. Saturnal. cap. 16. Sed & aliam differentiam notat Vossius, ubi supra in Verb. Victimæ; quod Victimæ erat Hostia magna, ut Vitulus; Hostia verò erat minor, ut Agnus; quare Cornelius Fronto sic ait:

Victimæ major est, Hostia minor. quod etiam asserit Isidorus ibidem citatus. Igitur hæc Hostia, seu Victimæ intelligitur per illa verba in definitione Sacrificii posita, Res aliqua sensibilis, & permanens; quæ quidem constituit essentialia differentiam inter hæc præcipuum actum latræ, & adorationis Dei, vocatum Sacrificium; & alios actus adorationis latræ, qui verè, & propriè non sunt Sacrificia; eo quia non consistunt in Resensibili permanente; sed in actibus transitoriis, non permanentibus, ac de sui natura evanescentibus, & transeuntibus, quales sunt illi, quos enumeravimus supra in Decis. 6. num. 13. & seqq. videlicet Genuflexiones, Prostrationes, Detractiones capitis, Elevationes manuum, piæ oculorum impressiones, Laudationes, Processiones, & similia; quæ quidem sunt actus latræ, & Deo exhibentur, sed non sunt Sacrificia; hæc enim de sui essentia requirunt, ut fiant in re, & cum re sensibili, ac permanente, qualis est Hostia, & Victimæ; ut subtiliter dicitur Martius in 4. Sentent. disp. 4. num. 68. & in sua Theolog. Morali disp. 19. num. 31.

Sed dicit aliquis: Quænam erant Hostiæ, & Victimæ, quæ adhibebant antiqui, dum sua Sacrificia offerrent? Respondetur, distinguendo veros adoratores

tores Dei à profanis, illosque considerando vel in lege naturæ, vel in lege Mosaicæ.

Victimæ, atque Hostiæ litatæ Deo in lege naturæ à veris adoratoribus, fuerunt oves, & agni, & quidem pulcherrimi, quas, & quosobtulit Abel, ut legitur in Genesi, cap. 4. num. 3. Et Fructus terræ, quos in Sacrificio dedit Cain, ut ibidem habetur; de quibus ego locutus sum in libro prime etatis Mundi serm. 12. ubi hæc carmina signavi, primum de Abele; alterum de Cain, videlicet:

Sacrificabo macrum; non dabo pingue Sacrum.

Post diluvium Noe sacrificavit pecora munda, & volucres, ut legitur Gen. 8. 20. Abraham, loco Isaac filii sui obtulit arietem. Gen. 22. 2. antea verò Vaccam triennem, arietem, columbam, & turturam. Gen. 15. 9. Melchisedech obtulit pro Sacrificio Panem, & Vinum. Genes. 14. 18. De reliquis autem Patriarchis, Isaac, Jacobo, Josepho, ac Jobo; etsi scriptura Sacra referat, eos pluries sacrificasse, non tamen exprimit hostias, victimasque, quas mactaverunt.

In lege autem Mosaicæ Hostiæ, Victimæque pro Sacrificiis dividebantur in duo genera; aliæ enim erant animatæ, aliæ inanimatæ. Victimæ, quæ habebant animam, pariter erant aliæ de volatilibus; aliæ de quadrupedibus. Volatilia erant duo tantum, quæ possent pro Sacrificio offerri, nempe Turtures, & Columba, ut legitur in libro Levitic. cap. 1. num. 18. His tamen addebantur Passeres præscripti pro Sacrificio leprosis mundatis eod. lib. Levitic. cap. 14. 49. Quadrupedia erant vel de majoribus, videlicet Bos, Taurus, Vitulus, tam masculi, quam femine; vel erant de minoribus; & in his computabantur Oves, Arietes, Agni, Hirci, Capræ, & Hædi; quibus tantum fas erat Hebræis uti pro Sacrificiis, eò quia omnia quadrupedia prædicta munda erant; & eorum mundities consistebat in unguibus divisis, & in ruminatione, de quibus pariter locutus sum in eodem lib. prime etatis Mundi serm. 15. pag. 124. Sed neque pisces immolare licitum erat Hebræis. Abulenc. in Levit. cap. 1. q. 13. vel quia diu vivere extra aquam non valent, vel quia eos capere ad suum libitum homo non potest; vel quia muti, aut nimis luxus causa; ut differit Andr. Cirinus de Piscibus lib. 2. part. 1. cap. 15. Porro de Volatilibus, & quadrupedibus Victimis, quibus utebantur Hebræi in Sacrificiis doctè tractat in suo elegantissimo tractatu De Via fidei ostensa Judæis Julius Maurocenus tom. 1. part. 2. cap. 21. pag. 379. ubi advertit illumdem Judæis minime licuisse mactare hominem, illumque Victimam facere pro Sacrificio. Idcirco Historiam filiz Jephthæ, quam ejus Pater sacrificavit; metaphorice esse intelligendam ait, non autem de reali ejusdem filiz occisione, & mactatione; sed plenius de hac filia Jephthæ legendi sunt Serarius in lib. Judic. c. 11. q. 17. Sallianus ad Annum Mundi 2850. & Menochius in Storei. Centur. 1. cap. 45.

Hostiæ tandem inanimæ apud Hebræos erant similia, idest flos Farinæ, Panis azymus, & diversimodè coctus, Sal, Oleum, Vinum, Incensum, primitiæ frugum, ac fructus arborum, de quibus Tiriinus in Levit. cap. 2. idem Julius Maurocenus cit. cap. 21. pag. 379. & nos infra Decis. XXVII.

Apud falsos Adoratores, idest apud Ethnicos, Paganos, & Idololatrias multo plures fuerunt Hostiæ, ac Victimæ, quas falsis Idolis suis litabant; exceptis Ægyptiis, apud quos permittum non erat pecudibus, aut sanguine Deos placare, sed solis precibus, & thure, si credimus eidem Macrobio lib. 1. Saturnal. cap. 5. relato per Tolosan. Syntagm. Jur. lib. 1. cap. 8. num. 7. Et exceptis Phytagoricis, qui à sacrificandis animalibus abstinebant, ob creditam animæ rationalis transmigrationem in corpora animalium, ut eruditè demonstrat Andr. Cirinus de Na-

tura Animal. lib. 1. cap. 14. cap. 15. & cap. 16. Apud Romanos verò, à quibus totius orbis superstitiones amplexatæ erant, nec pluralitatem Deorum gentium, nec cultum simulacrorum, & Victimæ nullam habuisse rationem ex Varone, Platone, & aliis scribit Matth. Wesembec. in flagore in lib. 1. Instit. num. 4. adedat, præter animalia, quibus pro victimis utebantur Hebræi, immolabant Romani, aliique gentiles (inter quos Perisæ, Massagetæ, & Græci) etiam canes, cervos, eqnos, capros, sues, verres, lupos, & asinos; nec non ex volucris anseres, gallinas, & gallos, præter alia plurima recensita ab Ovid. lib. 1. Fastor. & à Franc. Serra de Synonymis verb. Sacrificia veterum, ubi tradit, consuevisse eisdem gentiles Hostias, & Victimæ jugulandas super altaribus, nisi Diis supernis erant offerendæ, candidis, & rubicundis floribus coronare; quod si litandæ fuerant Diis Marinis, aut infernis, ceruleis floribus decorare. Porro alias gentes consuevisse Sacrificare Thynum, Anguillam, varioque pisces tradunt Athenæus lib. 7. & M. Varro Rei Rusticæ lib. 3. At horrendum dictu, aded gentium cæcitas exercebat, ut pietatis titulo impia Sacrificia Idolis suis offerrent, scilicet victimas humanas, & inter hæc etiam proprios filios; de quibus videndus Sallianus ad Annum mundi 3139. num. 78. Schol. 5. & Alexander ab Alex. lib. 6. cap. 26. & tales erant Phœnices, & Rhodii, Blemmyæ, Cimbroi, Galli, Prudæ, & Germani, quorum crudelitatem imitati etiam sunt Romani; sed eam proscriptis Senatui Ann. ab Urbe condita 656. Coss. Cneo Cornelio Lentulo, & Publ. Licinio Craffo; ut refert Plinius Natural. Histor. lib. 30. cap. 1. Sallian. ad Annum Mundi 3957. num. 6. & Narbona de Ætate hominum Anno primo quæst. 10. Sed de his nefariis Sacrificiis loquar inferius Decis. 21. n. 28. ubi lector curiosus recurret.

In Lege autem gratiæ, in qua ex Dei ineffabili clementia nos Christiani vivimus; Victimæ incruenti Sacrificii, quod quotidie Sacerdotes Sanctissimæ Trinitati offerunt, est Corpus, & Sanguis Domini Nostri Jesu Christi; sub speciebus Panis, & Vini, juxta potestatem ab eodem Christo tantquam Pontifice, & Sacerdote Summo, & à Deo Patre constituto, in æternum, Ecclesiæ suæ traditam; de quo Sacrosancto, & incruento Sacrificio in his Decisionibus agimus, atque de eo, præter Concil. Trid. sess. 22. & sess. 23. cap. ubi ita definitum est de fide, agit S. Thom. 3. p. q. 83. plenèque differunt Mairius in 4. Sentent. disp. 4. q. 4. per totam, & in Theologia Morali disp. 19. q. 3. art. 1. Emin. Card. de Lugo de Eucharistia disp. 19. s. 1. Et novissimè Richardus Arldekim in Theologia Tripartita tom. 1. tract. 2. cap. 5. Alphonsus Mendezius tom. 2. lib. 11. cap. 1. in suo opere Lux Fidei: nec non Gregor. Ivenin in eruditissimo Commentario Historico, & Dogmatico de Sacramentis Dissert. 5. q. 1. ubi observat; nullum è Christianis, qui Manichæismo, aut Berengariano errore non laborarit, antè duodecimum sæculum negasse, sacram Eucharistiam esse verum legem novæ Sacrificium, idest ut neque hæreticos Valdeses, neque Joannem de Hus, etiam alios errores profectos, Sacrificii Eucharistici veritatem impugnasse; ut ex antiquis, & probatissimis Doctoribus, ac Historiis demonstrat ipse Ivenin d. cap. 1. num. 1. 2. & 3. ubi subdit Anno 1523. Lutherum omnium primum Eucharistici Sacrificii infestissimum bellum indixisse in variis libris, quos in lucem edidit: & apud Helvetios, suadente Zuinglio, Magistratum Civilem, sacram literarum scientia vacuum, Missam penitus abrogasse; quod actum est etiam apud Geneveses, instigante Calvino. In Anglia verò, licet Rex Henricus VIII. ab Ecclesia Catholica discessisset, & sibi primatum Ecclesiasticum arrogasset; nihil tamen immutavit in Liturgia, & Sacrosancto Missæ Sacrificio.

crificio. Porrò ipso defuncto, & regnante Eduar- do VI. circa annum 1549. à Proceribus Regni, ad Comitæ generalia Fidei adunatis, etc. laicis homi- nibus, definitum fuit, Eucharistiam Sacramen- tum quidem esse, non verò Sacrificium novæ legis; quamvis contrarium contestentur tot, & tanta testi- monia utriusque Testamenti, innumera Concilio- rum, ac SS. Patrum decreta, & dicta, & usus in- commutabilis tam apud Latinos, quàm apud Græ- cos offerendi Deo Sacrificium in Missa; in qua Hos- tia, & Victimâ pretiosa, ut dixi, est Corpus, & Sanguis Christi; quod concludentissimè probat Emin. Card. Bellarmin. in Controvers. Fidei tom. 3. lib. 5. de Eucharist. & lib. 1. de Missa. Ardekin. d. trañ. 2. cap. 5. Et Irenin d. Dissert. 1. quæst. 1. cap. 2. per plures Articulos, ac Paragraphos.

DECISIO IX.

ARGUMENTUM.

Explicatur sequentia definitionis verba: Ritu Mys- tico consecratur; Declaratur, qui & quot sint Ritus Sacri servandi in Sacrificio Missæ. De Origine, Varietate, Necessitate, & Utilitate Uniformitatis Sacrorum Rituum. Et an in Ec- clesia sit potestas decernendi Sacros Ritus, & imperandi eorum uniformem observantiam. De Ritibus in Missa vetustis PP. Ord. Prædicato- rum, Carmelitarum, & Carthusiensium.

SUMMARIUM.

- 1 Sacros quilibet in celebrando debet servare Sa- cros Ritus ab Ecclesia præscriptos.
- 2 Ritus Sacri quid sit?
- 3 Ritus, & Cæremonia in quo differant inter se?
- 4 Ritus in Missa alii Parascevaltici, alii Pareggi; & quales sint; & in quibus consistant?
- 5 Lumina, & Vestes sacre adhibebantur ab Apo- stolis in celebratione Missæ.
- 6 Idioma, quo Apostoli Missam celebrabant.
- 7 Idiomata tria pro Missa, ac divinis Officiis Chal- dæicum, Græcum, & Latinum.
- 8 Idiomate Illyrico Missam celebrant Slavi ex-privi- legio Joannis Pape VIII.
- 9 Gregorius Papa III. negavit privilegium Uratis- lio Duci Bohemæ celebrandi Missam in illa lingua.
- 10 Dalmatice in pluribus partibus Missa celebratur Latino idiomate.
- 11 Orationes, & preces semper adhibite in Sacri- ficio Missæ; etiam ab Apostolis.
- 12 Agnus Paschalis non celebratur, nisi pridè reci- tatis pluribus Psalmis, & Orationibus.
- 13 Tempus, & locus celebrandi Missam semper fuit ab Ecclesia præscriptus.
- 14 Ritus Sacri in Missa varii fuerunt in Ecclesia Orientali ob ejus vastitatem.
- 15 Græci Orientales antiquiores quibus Liturgiæ u- tebantur?
- 16 Moscovite, ac Tartari Christiani Missam cele- brant ritu Græco; atque adiacentes Provincie.
- 17 Scipionum Archiepiscopus celebrat Missam Roma- no Ritu.
- 18 Armeni, Nestoriani, & Jacobitæ ritu proprio- litant; & sermone Chaldaico.
- 19 Maronitæ sunt Catholici, & videntes sub obedi- entia Romani Pontificis.
- 20 Liturgiæ variarum nationum, est varie circa preces, concordant in pluribus cum Romana, præcipuè in oblatione, consecratione, & com- munionem.
- 21 Spiritus Sanctus adhibet semper Ecclesia Catho- lica circa ritus Liturgicos.

- 22 Varietas SS. Rituum in Ecclesia Orientali præ- cessit ab Hereticis, & Schismaticis.
- 23 S. Congregatio de Propaganda Fide instituta à Gregorio XV. pro bono regimine Ecclesiarum Orientalium.
- 24 Liturgiæ quatuor, quæ in se differant quoad Ora- tiones tantum, servate sunt in Ecclesia Lati- na; idest Romana, Mozarabica, Gallicana, & Ambrosiana.
- 25 Liturgia Romana ortum habuit à Divo Petro Apo- stolo; dein à Gelasio Papa, & à S. Grego- rio Magno reformata.
- 26 Mozarabica, & Gothicæ Liturgiæ quæ fuerit? & cur sic dicta?
- 27 Mozarabice Liturgiæ quis fuerit Auctor?
- 28 Romanus Ritus in Rebus sacris introductus in Hispania tempore Gregorii Pape Septimi.
- 29 Missa Mozarabica quibus præcipuis, & forma consisteret?
- 30 Gallicana Liturgia qualis esset?
- 31 Differentia duæ inter Liturgias Romanam, Gal- licanam, & Mozarabiam.
- 32 Ambrosiana Liturgia à quo instituta?
- 33 Ambrosiane Missæ ordo.
- 34 Ritus Sacri quando redditi sint ad unitatem, & uniformitatem in Ecclesia Latina?
- 35 Gallicana Ecclesia quo tempore receperit Ritu- rum Romanum in Missa, & Officiis Divinis?
- 36 Mozarabica mutata in Romanam sæculo undeci- mo.
- 37 Hibernia quando receperit Liturgiam Romanam.
- 38 Ambrosianus ritus adhuc servatur; sed Mediola- ni plures Ecclesie utuntur Romano.
- 39 Ambrosiani non celebrant Missam feriis sextis Quadragesimæ etiam funeris, vel exequiarum, cuiusmodi rei occasio.
- 40 Rituum Sacrorum uniformitas quantum sit uti- lis, & necessaria Catholice Ecclesie?
- 41 Facultas est in Ecclesia determinandi Sacros Ri- tus?
- 42 Romana Ecclesia, omnium Magistra, & Mater tres libros edidit pro Sacris Ritibus, nempe Rubricas Missalis, Rituum Romanorum, & Cæ- remoniale Episcoporum.
- 43 Rituale Romanum, Cæremonale Episcoporum, & Rubrica Missalis habent vim legis, & obli- gant sub mortali.
- 44 S. Rituum Congregatio instituta à Sixto V. quam habeat auctoritatem?
- 45 Regulares plurimi quare discordent à communi Ritu in Missa?
- 46 Regulares quare non celebrent juxta Missale Ro- manum, attenda Bulla S. Pii Quinti in eo im- pressa?
- 47 Ritus PP. Ordinis Prædicatorum in Missa.
- 48 Ritus PP. Carmelitarum in Missa.
- 49 Ritus PP. Carthusiensium in Missa.

Cum huculque viderimus, quænam fuerint Vi- timæ, & Hostiæ in Sacrificiis legis naturæ, ac Mosaicæ, nec non apud Paganos, & Ethnicos, dixerimusque in Lege gratiæ, in qua nos Christi- anis vivimus, Hostiam, & Victimam esse Corpus, & Sanguinem Christi Domini sub speciebus Panis, & Vini; declarare oportet Verba, quæ sequuntur in definitione; & quæ concernunt consecrationem ipsarum specierum in Sacrificio Missæ, videlicet Ritu Mysico consecratur: ex quibus verbis erudimur, Di- vinum Missæ Sacrificium adde esse Sacrum, & Ve- nerabile; ut peragi à nullo Sacerdote debeat, nisi Ritu Mysico; videlicet servatis Sacris Ritibus, & cæremoniis ab Ecclesia præscriptis; & nimium esset piaculum vel omittere, vel pervertere Ritus Sa- cros, quos Ecclesia Catholica ordinavit, tum in ce- lebratione Divinorum Officiorum, ac administratio- ne Sa-

ne Sacramentorum; tum præcipuè in Sacrosancto Missæ Sacrificio. Quæ omnia, ut melius intelli- gantur, quinque veniunt examinanda.

- 1 Qui, & quot sint Ritus Sacri servandi in Sa- crificio Missæ.
- 2 Per quot sæcula fuerint varii ipsi Sacri Ritus in Ecclesia, tum Orientalibus, tum Occidentalibus?
- 3 Quando, & in quibus Sacri Ritus redditi sint ad unitatem, & uniformitatem in Ecclesia Lati- na?
- 4 Quæ, & quanta sit necessitas, & utilitas hujus- cæmodi uniformitatis Sacrorum Rituum?
- 5 An in Ecclesia sit potestas decernendi Sacros Ri- tus, & eorum uniformem observantiam impe- randi?
- 6 Quod ad Primum: Ritus est modus ab Ecclesia præ- scriptus, quo obis ipsa sacra faciendâ est. Ita desi- nitur à Magro in Hierolexic. Verb. Cæremonia. ubi advertit Ritu & Cæremonia indifferenter usur- pari; est strictè hæc nomina si accipiantur, Cære- monia potius significat actus reverentiales, quos gerunt Sacerdotes in Divinis Officiis, puta stando, genuflectendo, thurificando, & similia; Ritus verò comprehendit totum ordinem servandum ab in- itio usque in finem actionis sacre, tum in cæremo- niis personalibus, tum in recitatione precum, ac- censione luminum, indumentis sacris, & in his si- milibus; qui quidem ordo dicitur præscriptus ab Ec- clesia ad servandam majestatem, ac decorem Di- vini cultus, tam in Palæstina, horisque Canonici- cis, quàm in Sacrificiis; itaut non liceat privatis personis eundem ordinem deferere, vel mutare; & hic ordo verò appellatur Sacri Ritus.

Quod si quaramus quot sint Ritus Sacri servan- di in Sacrificio Missæ? scire oportet, alios Ritus concernere essentiam Sacrificii; alios esse Parasce- valticos, idest præambulos ad Sacrificium, & alios Pareggi, videlicet subsequentes Sacrificium. Ritus primi generis sunt Panis, & Vini præparatio, Oblatio, Consecratio, Consummatio, & ipius Sa- cramenti communicare volentibus Distributio. Ita Eminentiss. Cardin. Bona Rer. Liturgic. lib. 1. cap. 6. num. 1. Ritus secundi generis redeuntur ad sex species, scilicet ad Vestes, ad Lumina, ad Idioma, ad Preces, ad Tempus, & ad Locum. Pignatelli. Consult. Canonice. tom. 8. consult. 42. num. 26. Si- quidem Supradictæ sex species rerum continentium in se Ritu sacrum pro Sacrificio Missæ celebra- do, fuerunt quodcumque, & ubicumque in usu, incipiendo ab ipsis Sanctis Apostolis; per ipsos enim adhibita fuisse lumina in celebratione Missæ, nec non Vestes Sacras eruditè probat Casalius de Vere- rib. Sacris Christi. Ritibus. cap. 9. vers. Juxta Roma- num Ordinem. nec non Emin. Card. Bona d. lib. 1. cap. 5. num. 2. ubi refert testimonium Planetæ S. Petri, ab Antiochia delatæ Parisios, & in templo S. Genovefæ collocatæ, ut scribit in vita S. Hu- gonis Cluniacensis alter Hugo ejusdem Monasterii Monachus apud Surium die 29. Aprilis. Item Sa- cram Vestem S. Joannis Evangelistæ transmissam fuisse S. Gregorio Magno refert Joannes Diaconus in eius vita lib. 3. cap. 59. Et Penulam S. Pauli Apostoli, Troade relictam fuisse ejus planetam seu calicem, quæ utebatur in Missæ celebratione, plu- rimi opinantur, ut videre est apud eundem Emin. Card. Bonam d. lib. 1. cap. 24. n. 8. apud Emin. Cardin. Baronium Anno Christi 58. num. 67. apud Octavianum Ferrarium hujus nostri Lycei Patavini eruditissimum olim linguæ Græcæ profectorem. De re Vestiarum lib. 1. cap. 37. in fine. Apud Stephan. Menochium in Storiciæ Centur. 2. cap. 60. & apud Alexandr. Spereillum in Parenesi Teleturgica cap. 38. num. 10. ubi ulterius notat; Planetam S. Jacobi Apostoli conservatam fuisse summo cum honore Je-

rosolyimis usque ad annum nostræ salutis 870. quo per Theodosium Episcopum Jerosolymitanum dona- ta fuit S. Synesio Patriarchæ Constantinopolitano; & à Macario pariter Jerosolymitano Episcopo do- no datam fuisse S. Helenæ Mari Imperatrici Con- stantini Magni Dalmaticam S. Stephani Proto- martyris; ex quibus satis probatum remanet, eos- dem S. Apostolos usos fuisse vestibus sacris in Sa- crificio Missæ ad imitationem Pontificum legis Mo- saicæ, qui absque illis Sacrificia non offerebant, juxta præceptum Domini: Faciant vestes Aaroni, quibus sanctificatis mihi ministrret. Exod. 28. 3. De lumini- bus autem in Missa agemus infra Decif. XLIII.

Idioma verò, quo in Missa utebantur ipsi Sancti Apostoli, & Episcopi, Sacerdotesque eorum Succes- sores; quamvis Joannes Echius lib. 2. de Sacrific. Missæ cap. 2. affirmaverit fuisse Hebræicum; verius tamen videtur, fuisse juxta morem regionum, in quibus fides prædicabatur. Porrò in principio Ec- clesie tria fuisse idiomata pro celebranda Missa, ac Divinis Officiis, videlicet Chaldæicum pro conversis à Judaismo, Græcum pro Ecclesiis orientalibus, La- tinum pro occidentalibus dissentit Emin. Card. Bona Rer. Liturgicæ. d. lib. 1. cap. 5. num. 4. advertens ferè per totum Orbem ex causa bellorum, & muta- tionum Principum interitellinguas, & idiomata na- turalia populorum; sed conservata fuisse in Rebus Sacris Græca, & Latina, est incognita plebi, id exigente earundem Sacrarum rerum dignitate, & majestate; itaut vix permillum sit hæc temporibus, ut inter populos Slavos Missa celebretur, aliaque Divina officia decantentur Illyrico Idiomate, juxta privilegium ad instantiam S. Methodii primi illius gentis Apostoli concessum à Joanne Papa VIII. de quo Eminent. Card. Baron. Anno 880. num. penult. Card. Bona d. lib. 1. cap. 9. num. 4. & Pax Jor- danus Elucubr. divers. tom. 1. lib. 4. tit. 1. n. 334. qui num. 335. subdit, hujuscæmodi privilegium pe- titum fuisse Anno 1080. etiam per Uratislaviam 9 hemiæ Ducem; sed ei negatum à Gregorio Papa III. ac in pluribus Dalmatiæ partibus nunc Missam celebrari latino idiomate; quod explicatur vernacu- la lingua quoad Epistolam, & Evangelium pro populorum instructione.

Precum verò, & Orationum non mediocri nu- merus semper fuit adhibitus in Missa; quamvis enim non desint Patres, & auctores antiqui, qui opinati sint, brevissimam fuisse Apostolorum Liturgiam, & sola oratione Dominica præmissa solitos fuisse Apo- stolos consecrare, & Hostiam consecratam sumere, prout feria sexta in Parasceve adhuc prædicatur; probabilior est contraria sententia, de qua S. Joannes Chrysostomus in Homil. 26. in prim. ad Corinth. ita scribit: Cum sacras illas cænas accipiebant Apo- stoli, quid tum faciebant? Nonne in preces converte- bantur, & hymnos? Nonne in sanctis vigiliis? Et certè mihi absque hæsitatione asserendum venit, etiam Apostolorum tempore Liturgiam Missæ con- stasse ex recitatione Psalmorum, ac lectionum Scri- pturæ Sacre, multarumque aliarum precum; cum enim in cæna Agni Paschalis, qui erat figura Im- maculatæ Hostiæ, quam hodie sacrificamus, sole- rent Hebræi, antequam illum comederent, pluri- mos Psalmos, aliaque preces recitare; ut ostendi in Decisionibus meis de Eucharistia Anno 1689. decif. 17. in qua descripsi omnes ritus, & cæremoniae Hebræo- rum in estu Agni, & adverti, Redemptorem nostrum in ultima cæna antequam ad consecrationem sui Cor- poris, & Sanguinis deveniret, plures Psalmos, be- nedictiones, atque orationes recitasse: ita quidem asserendum venit ad exemplum Divini Magistri de- cernisse Apostolos, quod antequam Oblatio, & Con- secratio in Sacrificio Missæ fieret, preces, & ora- tiones plurimæ recitarentur, quibus & Sacrificii di- gnitas clarior elucesceret; & major ipsi veneratio concii-